

עָמְלוּ בּוֹנְיוֹ בּוֹ. וְכִי שָׁלְמָה אָמַר אֶת הַמְזֻמּוֹר הַזֶּה? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, חֵס וְשְׁלוֹם! אֵלֶּא דוֹד אָמְרוּ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ עַל שְׁלֹמָה בְּשִׁעָה שְׁאָמַר הַנְּבִיא לְדָוִד הִנֵּה בֶן נוֹלָד לָךְ, כִּי שְׁלֹמָה יִהְיֶה שְׁמוֹ. אָמַר דָּוִד, בֶּן אֶחָד הִיא לִי מִבֵּית שִׁבְעָה וּמֵת, עַכְשָׁיו אַחֵר יוֹלֵד לִי? מִן שְׁמִיָּא הוּא בָּא! וְאָמַר שִׁיר זֶה, וְנִתְפָּוֶן בּוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב שִׁיר הַמַּעְלוֹת לְשְׁלֹמָה, בְּשִׁבִיל שְׁלֹמָה אָמְרוּ.

אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת, אִם סִיעֵתוֹ לֹא יִסִּיעַ בְּפוֹנֵה הַשְּׁלֹמָה שְׁלִי, שְׁוֹא עָמְלוּ בּוֹנְיוֹ בּוֹ, לְשְׁוֹא נַעֲמַל, כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּרֵאשׁוֹנָה שְׁעָמְלָנוּ לְשְׁוֹא, וּבְשִׁבִיל אוֹתוֹ הַחֲטָא מֵת, וְאֲנִי יֵשׁ לִי לְהִטְרֵד מִירוּשָׁלַיִם, וּבַעֲוֹד שְׁאֲנִי אֲצֵא, אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר מִכָּל אָדָם, שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שֶׁהִנִּיחַ עֶשֶׂר נָשִׁים פִּילִגְשִׁים לְשֹׁמֵר הַבַּיִת, וְהָיָה מֵה שֶׁהִנִּיחַ, וְעַל כֵּן שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשִׁבִיל שְׁלֹמָה נֶאֱמַר שִׁיר זֶה, שְׁנִתְפָּוֶן דָּוִד עָלָיו לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְאִמּוֹ גַם כֵּן נִתְפָּוֶנָה לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְיִצְא מֵהֶם שְׁלֹמָה, שְׁפָתוֹב בּוֹ וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמָה עַל כִּסֵּא ה' לְמַלְכָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְפִיכָף נִקְרָא לְמוֹאֵל. מֵהוּ לְמוֹאֵל? כְּמוֹ לְמוֹ פִי. מְלַמֵּד שְׁשִׁנְיָהֶם נִתְפָּוֶנוּ לְמוֹ אֵל, כְּמוֹ לְאֵל.

וּמִכָּאֵן לְמַדְנוּ, כָּל הַמִּתְכַּוֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ בֶּן מַעֲלָה. וּמִנֵּיִן לָנוּ? מִשְׁמוֹאֵל שְׁנִתְפָּוֶנָה אִמּוֹ עָלָיו תְּמִיד לְשֵׁם שָׁמַיִם, שְׁפָתוֹב וְנִתְתִּיו לָהּ, וְכֵן אֵל הַנֶּעֶר הַזֶּה הַתְּפַלְלִיתִי. וְכֵן אָמַר דָּוִד, אִם יִהְיֶה לִי הַבֵּן הַזֶּה. מִכָּאֵן יִהְיֶה מִזְמַן לְמוֹאֵל, כְּלוֹמֵר, נִתּוֹן הוּא לְאֵל.

שְׁנוּ רַבּוֹתֵינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן פְּזִי, פַּעַם אַחַת הִיטִי הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵּךְ

יִבְנֶה בַּיִת שְׁוֹא עָמְלוּ בּוֹנְיוֹ בּוֹ. וְכִי שָׁלְמָה אָמַר זֶה הַמְזֻמּוֹר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק חֵס וְשְׁלוֹם, אֵלֶּא דוֹד אָמְרוּ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ עַל שְׁלֹמָה, בְּשִׁעָה שְׁאָמַר הַנְּבִיא לְדָוִד, (ד"ה"א כ"ח) הִנֵּה בֶן נוֹלָד לָךְ, כִּי שְׁלֹמָה יִהְיֶה שְׁמוֹ, אָמַר דָּוִד בֶּן אֶחָד הִיא לִי מִבֵּית שִׁבְעָה, וּמֵת, עַכְשָׁיו אַחֵר יוֹלֵד לִי, מִן שְׁמִיָּא הוּא בָּא. וְאָמַר שִׁיר זֶה, וְנִתְפָּוֶן בּוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם, הֲדָא הוּא דְכָתִיב, שִׁיר הַמַּעְלוֹת לְשְׁלֹמָה, בְּשִׁבִיל שְׁלֹמָה אָמְרוּ.

אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת, אִם סִיעֵתוֹ לֹא יִסִּיעַ בְּפוֹנֵה הַשְּׁלִימָה שְׁלִי, שְׁוֹא עָמְלוּ בּוֹנְיוֹ בּוֹ, לְשְׁוֹא נַעֲמוּל כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׁעָמְלָנוּ לְשְׁוֹא, וּבִגִּין הֵהוּא חוֹבָה מֵת. וְאִנָּא אִית לִי לְאַתְרָדָא מִן יְרוּשָׁלַיִם, וּבַעֲוֹד שְׁאֲנִי אֲצֵא, אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר מִכָּל אָדָם, שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, (נ"א פ"ח) שֶׁהִנִּיחַ עֶשֶׂר נָשִׁים פִּילִגְשִׁים לְשֹׁמֵר הַבַּיִת, וְהָיָה מֵה דִּהְוָה. וְעַל כֵּן, שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשִׁבִיל שְׁלֹמָה נֶאֱמַר שִׁיר זֶה, שְׁנִתְפָּוֶן דָּוִד עָלָיו לְשֵׁם שָׁמַיִם.

וְאִמּוֹ גַם כֵּן נִתְפָּוֶנָה לְשֵׁם שָׁמַיִם. וְיִצְא מֵהֶם שְׁלֹמָה, דְּכָתִיב בֵּיהּ (ש"ס כ"ט כ"ג) וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמָה עַל כִּסֵּא ה' לְמַלְכָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְפִיכָף נִקְרָא (משלי לא א) לְמוֹאֵל, מֵאִי לְמוֹאֵל, כְּמוֹ לְמוֹ פִי. מְלַמֵּד, שְׁשִׁנְיָהֶם נִתְפָּוֶנוּ לְמוֹ אֵל כְּמוֹ לְאֵל.

וּמִכָּאֵן לְמַדְנוּ, כָּל הַמִּתְכַּוֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, נִפְיָק מִנִּיה בְּר דְּמַעְלִי.

וּמִנָּא לָן, מִשְׁמוֹאֵל, שְׁנִתְפָּוֶנָה אִמּוֹ עָלָיו תְּמִיד לְשֵׁם שָׁמַיִם, דְּכָתִיב (ש"א א י"א) וְנִתְתִּיו לָהּ, וְכֵן אָמַר דָּוִד, (ש"א ב ז) אֵל הַנֶּעֶר הַזֶּה הַתְּפַלְלִיתִי. וְכֵן אָמַר דָּוִד, אִם יִהְיֶה לִי הַבֵּן הַזֶּה, מִכָּאֵן יִהְיֶה זְמִין לְמוֹאֵל. כְּלוֹמֵר, נִתּוֹן הוּא לְאֵל.

תְּנִי רַבָּנִי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן פְּזִי, זְמַנָּא חָדָא